

16.8.2018

Maa- ja metsätalousministeriö
Kirjaamo

Hallitus on 20.6.2018 antanut eduskunnalle esityksen uudeksi elintarvikelaiksi. Esityksessä elintarvikelaitosten tarkastusmaksut muutettaisiin suoritusperusteisista, eli lähinnä käynti- ja käsittelymaksuista vuosittain perittäviksi valvontamaksuiksi.

Muutosta perustellaan mm. maksukertymän pienuudella ja aiemman järjestelmän alueellisella epätasa-arvoisuudella. Perusteluna esitykselle esitetään, että maksut olisivat kustannusvastaavia. Todellisuudessa näin ei ole, vaan uudet maksut ovat täysin mielivaltaisia, eivätkä perustu todelliseen työmäärään tai kustannuksiin. Jos maksut halutaan tasa-arvoisiksi koko maassa, voidaan eri toimenpiteille määrittää yhtenäinen valtakunnallinen hinnasto. **Esityksen talousvaikutuksia pohdittaessa ole lainkaan otettu kantaa siihen, miten maksut vaikuttavat pienten yritysten kannattavuuteen ja sitä kautta koko kansantalouteen.**

Eriyisen raskaiksi kustannukset muodostuisivat kala-alan laitoksille, jotka on nostettu kalleimpiin maksuluokkiin. Useimmiten kalalaitokset ovat yksittäisen kalastajan tai alle kymmen kalastajan yhteenliittymien pieniä laitoksia, joiden liikevaihto on hyvin pieni. Sen takia niitä ei voi verrata suuriin jalostusyrityksiin tai einestehtaisiin. Pienille laitoksille uudet maksut tarkoittaisivat jopa viittä prosenttia liikevaihdosta. Tämä vie toiminnan kannattavuuden niin heikoksi, että useat kalastajat ovat jo ilmoittaneet lopettavansa toimintansa, mikäli esitys vahvistetaan laiksi.

Haluamme Kitkan Herkussa muistuttaa, että pienet yritykset ovat jo muutenkin eriarvoisessa asemassa isoihin markkinajohtajiin nähden, sillä pieniä yrityksiä koskevat pääasiassa samat velvoitteet, vaikka liikevaihdoltaan ja kannattavuudeltaan ne ovat markkinajohtajiin nähden täysin olemattomia. Koemme myös että uusi esitys ajaa erityisesti suurten markkinajohtajien etua eliminoimalla pienet toimijat pois markkinoilta sääntelyä ja valvontamaksuja lisäämällä. Siinäkin mielessä suuntaus on huolestuttava koko kansantalouden näkökulmasta ajateltuna, sillä pienet yritykset ovat koko kansantalouden kannalta merkittäviä työllistäjiä.

Ei ole myöskään oikein, että julkisen sektorin ylisuuria kuluja vieritetään yrityksille ja toisekseen, se ei auta maattamme missään muodossa selviämään julkisen talouden kestävyysvajeesta; taloustieteeseen perustaen asia on juurikin päinvastoin. Lisäkulujen myötä moni pieni yritys sulkee lopullisesti ovensa ja siitä saatava kansantaloudellinen hyöty jää saamatta ja huoltosuhteemme kärsii sitä kautta entisestään.

Kohtuullisiksi hallinnointimaksuiksi ymmärrämme kun puhutaan muutamista sadoista euroista, esimerkiksi 100 euron kertakäynti ei ole ongelma. Uudessa esityksessä on kyse tuhansista euroista, mikä on täysin kohtuutonta ja täysin vailla perusteita.

Kalanjalostusyrityksemme kannattavuus on muutenkin heikko ja mikäli kustannuksia lisätään, harkitsemme myös osaltamme, tullaanko liiketoimintaa enää tulevaisuudessa jatkamaan.

Suomessa puhutaan paljon sääntelyn purkamisesta, mutta suurimmaksi osaksi puhe on jäänyt puheen tasolle ja usein keskustelu on kääntynyt jopa täysin päinvastaiseen suuntaan, kuten myös valitettavasti tässäkin lakiesityksessä.

Luonnonvarat sijaitsevat maakunnissa. Mikäli haluamme että luonnonvara-ala ja maakunnat säilyvät elinkelpoisina ja työllistävät, täytyy erityisesti pienet toimijat ottaa huomioon madaltamalla niille jo kohtuuttoman suureksi muodostunut kulurakennetta. Erityisesti työllistämisen sivukuluja täytyisi madaltaa huomattavasti. Myös irtisanominen on tehty hankalaksi ja kustannuksiltaan usein kohtuuttomaksi, mikä nostaa työllistämisen kynnyksen pienistä toimijoista muodostuvalla luonnonvara-alalla erittäin korkeaksi.

Kunnioittaen,

Jorma Käkelä , toimitusjohtaja

Kitkan Herkku Oy